
Opmerkelijk is het negatieve portret dat van de ouders van de ‘nieuwe Lazarus’ (1) wordt getekend. Het zijn ‘zeer onaangename mensen’ (p. 8) die hun zoon verwaarlozen. De vader was ‘hardvochtig’ en de moeder had geen hart voor ‘het lijden’ van haar kind (p. 21). Zij hielden hem van de zondagsschool af, ‘want dan moest moeder hem wasschen en wat beter kleeden, dan in de week, en vader moest geld uitgeven voor een paar nieuwe klompen en een goede pet’ (p. 11). Uit berekening lieten zij hem wel met kerstfeest naar de zondagsschool gaan, omdat hij dan lekker kon eten en drinken en ‘een prijsje’ ontving. Toen hij een keer alleen een boekje kreeg, omdat hij de zondagsschool te weinig bezocht had, schoot dat bij de ouders in het verkeerde keelgat en moest de jongen het geschenk terugbrengen. Het is voor de verteller, een zondagsschoolonderwijzer, reden de ouders te typeren als ‘goddeloos’ en ‘ondankbaar’ en zijn pupil te adviseren voor hen te ‘bidden of God hun hart wilde veranderen’ (p. 18). Bij een bezoek van de onderwijzer aan de hut, komt het bijna tot een botsing tussen hem en de ouders. Die bedolven hem ‘onder een vloed van scheldwoorden’ en stelden ‘dat de rijke kinderen in de stad wel goed bedacht waren met geschenken, maar dat men de arme over het hoofd had gezien’. De onderwijzer werd kwaad, maar hield zich in, gedachtig aan het woord van Jezus dat men niet terug moet schelden (Lucas 6:28), met als positief resultaat ‘berouw’ bij de ouders over ‘hunne boosheid’ (p. 25). Na de dood van hun kind trokken zij verder bij en betreurden zij ‘hunne vroegere onverschilligheid’ (p. 31).

De verteller geeft geen blijk van enige compassie met en enig begrip voor de ouders. Hij acht hen klaarblijkelijk zelf verantwoordelijk voor het beklagenswaardige bestaan dat zij leiden.

Blijkens het Amerikaanse verhaal (3) is voor het christelijk geloof wezenlijk de vijandsliefde, maar evenzeer het respect voor wie met gezag bekleed is, ongeacht de wijze waarop het uitgeoefend wordt. Begrip of sympathie voor de slavenopstand ontbreekt. De afloop wordt als volgt beschreven: het gerecht vervolgde de deelnemers aan de opstand; het grootste deel van de voortvluchtigen werd gevat en de schuldigen werden streng gestraft (p. 38).

In het *Paaschfeest* (13) geeft Karssen vrij baan aan anti-joodse sentimenten.¹⁰ Roosje krijgt slaag, wanneer zij haar ouders informeert over wat de zondagsschoolonderwijzer over het paasfeest vertelde. Haar vader is een bedrieger. Hij huurde de woning onder het mom handelaar in antiquiteiten te zijn, terwijl hij in werkelijkheid een herbergmuzikant was die zijn kinderen liet zingen, spelen en dansen ‘voor dronken mannen’ (p. 36). De aanwezigheid op de bovenverdieping van lieden die voortdurend met ‘harp en gitaar, triangle en trompet’ in de weer waren en hun spel gepaard lieten gaan met ‘een lastig gehuppel over den vloer’ (p. 19), stoor-

¹⁰ Zie in dit verband E. Sanders, *Levi's eerste kerstfeest. Jeugdverhalen over jodenbeking, 1792-2015*, Nijmegen 2017.